

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שנלקטו מכל ספריו הק'

פרשת קרח תשפ"ג

אשר אהבתי בשלמות, דגשלים רצוני ואהבתי, דחשקי הוא לידע התורה על אמתתה ולעשות המצוות על אמתתה, עכשו נשלם רצוני אשר אהבתי [וכו']:

אין לו נחת דוה כי אם בעשיית רצון ה'

אי נמי, מה שאמר אשר אהבתי, הכונה לא אהבתי בעולם הזה כי אם המצוות, ואין לי שמחה ושעשוע כי אם בקיומם, ואין לי שום נחת רוח ושעשוע בהנאות העולם ותענוגיו, כי לא נבראתי כי אם לעשות רצונך. וכמו שאמר המשורר (בפיט לשרית של יום כיפור): 'זכר לי מזמן אם לא רצונך'. והוא שאמר ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי, כלומר, לא אהבתי כי אם השעשוע הזה של המצוות דוקא, ושום שעשוע אחר של הנאות העולם הזה לא אהבתי, לכן אני מבקש מלפניך, עזריני על השעשוע הזה להשיגו:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ו)

עשיית מצוה שלא לשמה - אינה

נחשבת

סליה כל שוגים מחקיך, כי שקר תרמיים (תהלים קיט קיח). אי נמי, סליה לשון רמיסה ודריכה, ונא לרמוז על מה שאמר רבותינו ז"ל (ראש השנה יז). על פסוק (מלאכי ג כא) 'לעסותם רשעים כי יהיו אפר תחת רגליכם', דעתידים הרשעים להיות אפר תחת רגלי הצדיקים. והנה יש להתבונן, כי אין לך רשע בישוראל שאין בידו מצוות ומעשים טובים, ומפני מה הולכים לאבוד. אמנם כל משפטי ה' אמת צדקו יחדו, כי כל מי שאין ידאת ה' תקועה בלבו, כל המצוות שהוא עושה הם לשם יוהרא כדי להתגדל ולהתפאר בפני בני אדם, ואין כוונתו כלל לשם שמים. גמצא, כל מה שעושה ואומר לשם מצוה, ברמאות הוא הולך עם השם, כי אין כוונתו לשם שמים רק להתפאר בפני הבריות, שברוי עובר במיד על מצוות לא תעשה. וכיון שמבטל מצוות לא תעשה, גם המצוות שעושה ממצוות עשה פשוט הוא שאין כוונתו לשם שמים. והוא שאמר סליה כל שוגים מחקיך, דהנה, גורת דריכה ורמיסה על הרשעים שהיו שוגים מחקיך ולא רצו לקיים, וכתבת עליהם 'לעסותם רשעים'. וכי תימא, הרי עשו כמה מצוות ועשו כמה מעשים טובים, לזה אמר כי שקר תרמיים, דהנה, כל המצוות שהיו עושים בשקר ובתרמית היו הולכים על ה' יתברך, כי אין כוונתם לשם שמים רק להתפאר בפני בני אדם, ולכן פדין עשית להם:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ס)

תחלה שאל על מצוות עשה, כמו שאמר הורני ה' דרך חקיך שהם מצוות עשה. וכיון שהם צריכים כוונת גדולות וקדושה יתרה, מבקש ומתחנן עליהם לבדם כדי להשיגם כראוי, ואחר כך חוזר ומבקש על מצוות לא תעשה, שלא לעבר עליהם [וכו']:

יוסיף לבקש שאף בזמן שלא יחשוב לעשות מצוה, תיעשה מתוך הרגל

ומה שאמר בלשון הדריכני, בזה הוסיף שאלה ובקשה יותר ממה ששאל קדם, והוא ידוע שהדבר שאדם רגיל בו לעשותו תמיד בכל יום ויום, מרב הרגלו בו פעמים עושה אותו שלא בתוכו, אף על פי שלא שם לבו לעשותו, מרב הרגלו בו עושה אותו אף שלא מדעת. כדאמר בגמרא (ירושלמי ברכות פ"ב ה"ד), אמר רבי פלוני מחזיקנא טיבתא לרישאי דכרע כי מטינא למודים, הרי משמע דמרב הרגלו בכל יום ויום לכרע כשמוגיע למודים, אף על גב דפעמים אינו שם לבו לכרע, מרב הרגלו מאליו ומעצמו כורע ולבו בל עמו, שלא חשב בלבו כלל לכרע. וכן נמי כל דבר שרגיל אדם לעשותו, מרב הרגלו פעמים שעושה אותו בלי מתכוון, רק ממילא מאליו ומעצמו ולבו בל עמו. והוא ששואל עכשו, שיעוררו הקדוש ברוך הוא שיהיה רגיל במצוות בכל עת עד שמרב הרגלו בהם, אפלו תהיה איזה שעה שלא תהיה מחשבתו בעשיית המצוה, מאליה תעשה מרב הרגלו שהוא רגיל בה:

והוא שאמר הדריכני בנתיב מצותיך, דהנה, אפלו בשעה שאין בלבי לדרך בנתיב המצוות, אתה הדריכני בו ממילא. והשעם, מפני כי בו תפצתי, דהנה, אני לא הפצתי בעולם הזה כי אם בנתיב המצוות ולא בהבלי העולם, והרגלתי בהם, וכיון שכן, אם באיזה שעה לא חשבתי בנתיב המצוות, אתה הדריכני בו כי בו תפצתי:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ה)

קיום המצוות בשלימות האמיתית

ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי (תהלים קיט מז). דהנה, כשנתדעני התורה על אמתתה בדיניה וסודותיה כאשר אני שואל מלפניך, אז באותה שעה אשתעשע במצותיך, כיון שאדע אותם בשרשם ובטעמם, וזאת היא כל מגמתי אשר אהבתי. ואני שואל מלפניך להודיעני חכמה ובינה, הכל כדי לקיים המצוות על אמתתם, כי בלי ידיעת התורה על אמתתה לא שיק שאדע המצוות על אמתתם. לכן כשאדע התורה על אמתתה, באותה שעה אעשה המצוות על אמתתם, ואשתעשע בהם ואשמח בהם. והוא הדבר

קיום המצוות בהשתדלות מרובה בלי שום התרשלות

דרך מצותיך ארוץ, כי תרחיב לבי (תהלים קיט לב). הכונה, כיון שאמר שהוא דבק בשתי תורות ואינו פורש מהם יומם ולילה, עכשו אומר כי כמו שדבקה נפשו בעסק התורה, כך דבקה בקיום מצותיה, שעושה המצוות בהשתדלות וזריזות מרבה. והוא שאמר דרך מצותיך ארוץ, דהנה, אני מקיים המצוות בהשתדלות מרבה בלי שום התרשלות. וידעתי שקיים המצוות כהלכה הוא סגלה וסיוע לפתח הלב להבין התורה וסודותיה, וראיה לזה 'נעשה ונשמע' (שמות כד ז), אם קיים אדם עשיית המצוות, פשוט הוא שישמע ויבין דברי תורה על אמתתם. וכן אמר דוד המלך עליו השלום (תהלים כה יד) 'סוד ה' ליראי', דהנה, למי מודיע הקדוש ברוך הוא סודו, ליראי שהם יראי ה' וחושבי שמו ומקיימים מצוות התורה. והוא שאמר, מה שאני רץ לדרך מצותיך, ידעתי כי בזה תרחיב לבי ותתן בי בינה להבין התורה וסודותיה כראוי:

קיום המצוות מוכחו לכתר תורה

אי נמי, דתרי"ג מצוות הם דאורייתא, ושבע מצוות דרבנן, וכללות כלם גימטריא 'כתר', והוא כתר תורה. ומקומו הוא מקור, דהמקום כתר מצוות וזכה לכתר תורה כראוי בכל חלקי פד"ס. והנה אמרו בגמרא (שבת פח), כשאמרו ישראל 'נעשה ונשמע', כל אחד ואחד מישוראל קשרו לו מלאכי השרת שני כתרים, אחד כנגד 'נעשה' ואחד כנגד 'נשמע'. ואפשר לומר, דהשני כתרים הם אחד כנגד הפשט והדרש והרמוז, ואחד כנגד הסוד. והנה כשתחשב 'פשט הרמז הדרש הסוד' עם אותיותיהם, גימטריא שנים עשר מאות וארבעים, הם חשבון 'כתר' שני פעמים. לרמוז, דשני הכתרים בעיני, אחד כנגד הפשט ואחד כנגד הסוד. ולעולם קיום המצוות הוא המזכה לכתר תורה. והוא שאמר דרך מצותיך ארוץ, דהנה, בכל דרך שאני שומע ששם מצותיך, שמה ארוץ כדי לקיים, כי בזה תפתח לבי בתורתך ואזכה לכתר תורה. והנה תרחיב גימטריא 'כתר', לרמוז שגיל יד' שאשתדל לקיים מצוות, בזה תרחיב ותפתח לבי גם בסודות תורתך, ואזכה לכתר תורה כראוי שהוא גימטריא תרחיב:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ד)

יבקש לקיים המצוות בכוונה ראויה

הדריכני בנתיב מצותיך, כי בו תפצתי (תהלים קיט לה).

חידה שבועית:

מה מביא רבינו למה מסוגל קיום המצוות כהלכה? (נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצנת).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מודיקת וטלפון

למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבוד אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחידת מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פרשת משפטים:

ה' שמואל ליבוביץ ממודיעין עילית.

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מרן ה'אביר יעקב' זי"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחידת מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".